

Buletin Informativ 1-7 octombrie 2019

CUPRINS

ÎN PREMIERĂ CALM VA DEȚINE PREȘEDINȚIA NALAS! EVENIMENTUL VA REUNI LA CHIȘINĂU REPREZENTANȚII AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN EUROPA DE SUD-EST!	2
ÎN CONTEXTUL ALEGERILOR LOCALE DIN 20 OCTOMBRIE, RAPORTORII CONSILIULUI EUROPEI AU VENIT LA CHIȘINĂU ȘI S-AU ÎNTÂLNIT CU CALM	3
REFORMA DE DESCENTRALIZARE ȘI A APL- SUBIECT DE DISCUȚII ÎNTRE EXPERTII CALM ȘI AI AGENȚIEI ELVEȚIENE PENTRU DEZVOLTARE ȘI COOPERARE	5
REFORMA APL DIN LETONIA STUDIATĂ DE O DELEGAȚIE FORMATĂ DIN REPREZENTANȚII CALM, PARLAMENTULUI ȘI GUVERNULUI RM!	7
VIOREL FURDUI: „DEJA E TIMPUL SĂ CONȘTIENTIZĂM CU TOȚII CĂ PENTRU SCHIMBĂRILE IMPORTANTE JUMĂTĂȚILE DE MĂSURĂ NU SUNT DE AJUNS”	8
CONTESTAREA ACTELOR ADMINISTRATIVE – SUBIECT DE DISCUȚII ÎNTRE CALM ȘI EXPERTII UE	10
ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII DE APĂ ÎN MOLDOVA CENTRALĂ SE REALIZEAZĂ CU SUPTUL MISIUNII KFW ÎN REPUBLICA MOLDOVA	12
BUGETELE LOCALE VOR FI SUPLINITE ȘI DIN IMPOZIT PE VENITUL PERSOANELOR JURIDICE	13
CONSILIUL RAIONAL CAHUL ESTE PARTENER ÎNTR-UN PROIECT DE COLABORARE TRANSFRONTALIERĂ	14
FAO OFERĂ MOLDOVEI BANI PENTRU COMBATEREA DEGRADĂRII TERENURILOR AGRICOLE	16
REPUBLICA MOLDOVA VA BENEFICIA DE UN SUPT BUGETAR DE 3 MILIOANE DE DOLARI	17
ÎNCEPE CONCURSUL PENTRU CAPITALA TINERETULUI ÎN 2020	18
DOUĂ PARCĂRI GRATUITE, AMENAJATE ÎN SECTORUL CENTRU AL CAPITALEI	19

**ÎN PREMIERĂ CALM VA DETINE PREȘEDINȚIA NALAS! EVENIMENTUL VA REUNI LA CHIȘINĂU
REPREZENTANȚII AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN EUROPA DE SUD-EST!**

La 2 octombrie 2019, la Istanbul, Turcia a avut loc ședința reprezentanților asociațiilor autorităților locale din Sud-Estul Europei, membre ale NALAS. CALM-ul a fost reprezentat de directorul executiv Viorel Furdui.

În cadrul evenimentului au fost prezentate rapoartele de activitate ale NALAS, au fost puse în discuție proiectele care se implementează, dar și planul de acțiuni pentru perioada următoare.

Un subiect important a vizat organizarea următoarei Adunări Generale a membrilor NALAS. S-a decis ca evenimentul să aibă loc în Republica Moldova, în luna aprilie a anului 2020. Astfel, în cadrul Adunării Generale, statul nostru va prelua președinția NALAS, iar un reprezentant al CALM va deține funcția de președinte al NALAS pe parcursul unui an. Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a explicat că această funcție revine prin rotație tuturor asociațiilor cu drepturi depline ale NALAS. „Este o responsabilitate mare deoarece organizația NALAS este foarte activă, cunoscută atât în regiune, cât și la nivel european, având mai multe grupuri de lucru cu activități în domeniul APL, serviciilor publice, finanțelor publice locale, turism, dezvoltare economică și instituțională, etc.”

Directorul executiv al CALM a amintit că NALAS oferă mai multe servicii utile pentru APL, printre acestea fiind cursuri de instruire online, la care au acces autoritățile locale, anumite modele electronice de finanțare a serviciilor de colectare a deșeurilor, etc. „Deținerea, în premieră, a președinției NALAS este un eveniment foarte important pentru statul nostru deoarece, în primul rând, vom fi mai vizibili atât pe plan regional, cât și pe plan european. Sperăm foarte mult că acest eveniment va impulsiona autoritățile pentru a întreprinde mai multe acțiuni în direcția consolidării autonomiei locale, descentralizării, îmbunătățirii serviciilor publice pentru cetățeni.”

Viorel Furdui a opinat că Adunarea Generală a NALAS va avea loc în contextul noului mandat al aleșilor locali din RM. „Mai mulți primari vor participa la acest eveniment și vor cunoaște din experiența descentralizării, autonomiei locale, serviciilor publice a țărilor din regiune, care sunt comparabile cu RM după nivelul de dezvoltare economică și socială, mai ales că majoritatea a acestora vin dintr-un sistem destul de centralizat și unde încă mai există unele asemenea tendințe. Va fi o bună oportunitate de a prezenta și experiența noastră, ca stat, atât cea pozitivă, cât și cea negativă.”

Directorul executiv al CALM a fost de părere că pentru autoritățile centrale va fi un bun prilej de a prezenta viziunea lor asupra procesului de descentralizare, de consolidare a autonomiei locale, dar și măsurile care urmează să le implementeze. „Evenimentul va avea loc și în contextul în care în APL există o anumită doză de optimism, astfel Adunarea Generală a NALAS la Chișinău ar putea aduce un progres pe această dimensiune, destul de problematică până în prezent, cu mai multe realizări doar la nivel de declarații și strategii care nu au fost implementate”.

Serviciul de Comunicare al CALM

ÎN CONTEXTUL ALEGERILOR LOCALE DIN 20 OCTOMBRIE, RAPORTORII CONSILIULUI EUROPEI AU VENIT LA CHIȘINĂU ȘI S-AU ÎNTÂLNIT CU CALM

În contextul începerii campaniei electorale a alegerilor locale generale ce vor avea loc la 20 octombrie curent, reprezentanți ai Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (CALRCE) au efectuat o vizită în Republica Moldova cu scopul de a monitoriza cum decurge procesul electoral, modul în care se desfășoară campania electorală, care sunt problemele cu care se confruntă participanții în acest proces. Astfel, la 3 octombrie, delegația de la Strasbourg a avut o întâlnire cu președintele CALM Tatiana Badan, primar de Selemet, Cimișlia, președintele delegației RM la CALRCE, Violeta Crudu, primar de Cruzești, municipiul Chișinău, membru al delegației RM la CALRCE și Viorel Furdui, director executiv al CALM, secretar al delegației RM la CALRCE.

Președintele CALM Tatiana Badan a vorbit despre problemele cu care se confruntă candidații independenți în procesul de înregistrare în cursa electorală, discriminarea acestora în raport cu cei înscrși pe listele de partid. „Mai multe proceduri birocratice le creează mai multe dificultăți candidaților independenți. Din cauza că procedura de înregistrare în cursa electorală este foarte anevoioasă pentru independenți, unii chiar sunt determinați să candideze pe listele partidelor politice.”

În același timp, s-a vorbit despre faptul că totuși presiunile asupra APL din RM s-au diminuat considerabil, comparativ cu perioada anterioară. Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a afirmat că atmosfera din APL s-a schimbat și dacă acum câteva luni mulți actuali aleși locali spuneau că nu candidează pentru un nou mandat, acum majoritatea lor s-au înscris într-o nouă competiție electorală.

„Sigur că situația nu este ideală, mai există unele tentații din partea unor reprezentanți în teritoriu care încă mai consideră că dacă s-a schimbat puterea deja e rândul lor să aplice metodele de presiune care au existat, dar acestea sunt, totuși, cazuri singulare.”

Directorul executiv al CALM a confirmat că se atestă un număr mult mai mare de candidați care s-au înscris în cursa electorală, astfel cetățenii vor avea mai multe opțiuni pentru alegere. „Se observă o anumită schimbare a culorii politice a unor candidați din aceste alegeri, ne așteptăm la o mai mare diversitate a partidelor care vor avea primari și consilieri, ceea ce este un element pozitiv pentru viitorul democrației din RM”, a declarat Viorel Furdui.

Violeta Crudu a atras atenția asupra faptului că există o legătura strânsă între procesul de descentralizare financiară și dependența primarilor de puterea centrală la capitolul investițiilor, a fondurilor de repartizare a acestora.

Reprezentanții CALM-ului au solicitat ca în viitorul Raport al CALRCE să fie prezentată această legătură și să se solicite guvernanților de la Chișinău să atragă o atenție mai sporită procesului de implementare a politicilor de descentralizare, a tuturor recomandărilor CALRCE, în special a celor ce vizează descentralizarea financiară, acordarea mai multor resurse APL, depolitizarea fondurilor care există la nivel central, reducerea controlului administrativ, juridic și politic asupra APL, oferirea unei autonomii mai largi pentru ca APL să dețină mai multe instrumente și resurse în soluționarea problemelor cetățenilor și dezvoltării comunităților.

Serviciul de Comunicare al CALM

REFORMA DE DESCENTRALIZARE ȘI A APL- SUBIECT DE DISCUTII ÎNTRE EXPERTII CALM ȘI AI AGENTIEI ELVEȚIENE PENTRU DEZVOLTARE ȘI COOPERARE

Vineri, 4 septembrie, experții CALM au avut o întâlnire cu reprezentanți ai Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC). Printre subiectele abordate au fost etapa la care se află reforma de descentralizare, dar și inițiativele Guvernului în această privință, temele abordate de CALM în cadrul întâlnirilor cu reprezentanții Guvernului, documentele strategice aprobate recent care prevăd prioritățile în procesul de descentralizare, dar și reforma APL.

CALM a informat reprezentanții SDC despre aprobarea programului de activitate al Guvernului RM în cadrul căruia au fost incluse marea majoritate a acțiunilor promovate de CALM de o lungă perioadă de timp. Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a anunțat că experții din cadrul instituției pe care o reprezintă au lucrat împreună cu Guvernul, cu Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor la măsurile concrete ce urmează a fi implementate și care au fost incluse în Planul de Acțiuni al Executivului. „La moment lucrăm la politica bugetar-fiscală pentru anul 2020, sperăm că în documentele strategice vor fi reflectate toate măsurile pe care le propunem.”

Un alt subiect abordat a fost privind dialogul dintre administrația publică centrală și CALM și dacă există impedimente în acest proces. Experții CALM au apreciat pozitiv dialogul instituționalizat existent după schimbările recente pe scena politică de la Chișinău, anunțând că participă periodic la întâlniri cu reprezentanți ai Parlamentului și ai Guvernului. Coordonatorul de programe în cadrul CALM Alexandru Osadci a menționat că CALM și Guvernul lucrează împreună asupra unor subiecte concrete. „Mai mult decât atât, există unele inițiative legislative înregistrate în Parlament, autori fiind unii deputați, care prevăd obligarea prin Legea Parlamentului și Guvernului de a consulta CALM-ul atunci când sunt vizate interesele autorităților locale”, a

declarat Alexandru Osadci. CALM și-a manifestat speranța că rezultatele acestor cooperări cu reprezentanții guvernării vor fi implementarea în practică a tuturor obiectivelor de interes pentru APL.

Cât privește reforma administrativ-teritorială din RM, CALM a afirmat că poziția Guvernului referitor la acest subiect poate fi identificată în trei documente principale: Programul de activitate al Guvernului, Planul de Acțiuni al Guvernului și acordul de colaborare dintre blocul ACUM și PSRM. În toate aceste documente este menționat despre reforma administrativ-teritorială prin amalgamarea voluntară a comunităților. Viorel Furdui a specificat faptul că poziția CALM-ului coincide, în linii mari, cu abordarea Guvernului în cazul acestui subiect. „În condițiile în care reforma administrativ-teritorială nu este una prioritară și nu există un consens în această privință a tuturor părților interesate, amalgamarea voluntară rămâne singura soluție în cazul reformei administrativ-teritoriale. Sunt mai multe exemple de experiență bună, dar mai ales nefericită în acest domeniu, mai ales în Europa de Sud-Est, de care trebuie să ținem cont.”

Poziția CALM-ului este că primele trei elemente în elaborarea acestei reforme trebuie să fie: elaborarea cadrului normativ, a ghidurilor, manualelor pentru autoritățile locale, identificarea instrumentelor de motivare pentru amalgamarea voluntară, inclusiv prin susținerea financiară din partea partenerilor internaționali pentru amalgamarea comunităților, dar și informarea populației și a APL despre beneficiile amalgamării voluntare. Dacă toate aceste condiții vor fi respectate, atunci acest proces cu siguranță va avea o dinamică pozitivă.

De asemenea, expertul CALM Alexandru Morcov a adus în discuție unele inițiative ale Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind aprovizionarea cu apă a cetățenilor. „Asemenea fonduri există și sunt funcționale în mai multe state ale UE. Cu toate acestea, în Republica Moldova existența unor asemenea fonduri gestionate de către APC au fost discreditate prin politizarea lor excesivă și distribuirea inechitabilă a acestora. În acest sens se impune o nouă abordare în colectarea și gestionarea resurselor financiare acumulate pentru investițiile capitale în diverse domenii.”

În strânsă colaborare cu partenerii naționali și internaționali, SDC în Moldova susține, prin intermediul programelor și proiectelor de asistență tehnică, procesul de implementare a reformelor, dezvoltarea instituțiilor statului, îmbunătățirea calității și lărgirea accesului populației la servicii publice de calitate în domeniile: sănătate, apă și sanitație și migrație.

Un nou proiect al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare destinat APL este la etapa de pregătire, iar începând cu anul 2020 va fi lansat cu activități concrete, inclusiv în domeniul investițiilor capitale. În cadrul proiectului sunt preconizate intervenții atât la nivelul politicilor de descentralizare, dar și suport pentru comunități, inclusiv soft, asistența tehnică, transfer de cunoștințe, etc. CALM va fi unul dintre partenerii proiectului.

Serviciul de Comunicare al CALM

REFORMA APL DIN LETONIA STUDIATĂ DE O DELEGAȚIE FORMATĂ DIN REPREZENTANȚII CALM, PARLAMENTULUI ȘI GUVERNULUI RM!

O delegație a CALM s-a întors recent din Letonia, vizita având loc la invitația Asociației Autorităților Locale și Regionale din această Țară Baltică. În cadrul întrevederilor cu oficiali din Letonia au fost abordate subiecte ce vizează funcționarea sistemului de administrație publică leton, realitățile actuale în contextul reformei administrativ-teritoriale, efectele descentralizării sistemului de management, separarea puterilor între instituțiile statului și municipalități. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” încercăm să aflăm mai multe despre reforma APL din Letonia de la Secretarul general adjunct al Guvernului [Adrian Ermurachi](#), deputatul [Petru Frunze](#), Șeful secției Direcției Politici Fiscale și Vamale în cadrul Ministerului Finanțelor [Dorel Noroc](#), experții CALM [Irina Luncashu](#), [Viorel Rusu](#) și [Viorel Girbu](#). Vă mulțumim pentru că alegeți să fiți „La Înălțime cu CALM”!

Emisiunea poate fi accesată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5548&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/REFORMA-APL-DIN-LETONIA-STUDIATA-DE-O-DELEGAIE-FORMATA-DIN-REPREZENTANII-CALM-PARLAMENTULUI-I-GVERNULUI-RM>

VIOREL FURDUI: „DEJA E TIMPUL SĂ CONȘTIENȚIZĂM CU TOTII CĂ PENTRU SCHIMBĂRILE IMPORTANTE JUMĂTĂȚILE DE MĂSURĂ NU SUNT DE AJUNS”

În cadrul unei emisiuni la radio Sputnik Moldova, directorul executiv al CALM Viorel Furdui a vorbit despre schimbările care sunt așteptate în domeniul autonomiei locale, despre descentralizarea financiară, dar și experiența altor state în domeniul reformei APL.

Ați declarat că la insistența CALM guvernarea a schimbat în ultimii ani sistemul de finanțare a APL și a descentralizat parțial Fondul Rutier. Înțelegem că autoritățile locale așteaptă mai multe reforme de la APC. Care sunt aceste așteptări?

Viorel Furdui: Nu putem afirma că au avut loc schimbări importante în acest domeniu, totuși e adevărat ceea ce ați menționat. Banii din Fondul Rutier au început să fie distribuiți după criterii obiective, nu politice, așa încât să ajungă în fiecare primărie. În Republica Moldova deja s-a format o tradiție a jumătăților de măsură și a acțiunilor care se reduc doar la nivel de declarații. Descentralizarea, autonomia locală ar trebuie să fie la ora actuală un obiectiv prioritar deoarece alte metode de a schimba viața în bine a cetățenilor, în domeniul economic, social, politic, administrativ ne-au demonstrat că nu s-au încununat cu succes. Este nevoie de acțiuni concrete pentru a implementa politicile de descentralizare, mai bine de 20 de ani am tot bătut pasul pe loc, ar trebui deja să se convingă cu toții că pentru schimbările importante jumătățile de măsură nu sunt de ajuns. În Planul de Acțiuni al actualului Guvern sunt incluse câteva acțiuni importante care dacă vor fi realizate vom putea cu adevărat să vorbim despre o perspectivă reală de întărire a autonomiei locale și de a oferi autorităților locale pârghiile necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile.

CALM-ul a avut întrevederi cu reprezentanții Guvernului?

Viorel Furdui: Trebuie să menționăm faptul că în ultimul timp am stabilit unele relații de colaborare cu guvernarea. Sigur că este nevoie de crearea unui mecanism permanent de dialog care să funcționeze, recunoaștem însă că există această deschidere din partea Guvernului. Mai mult decât atât, Planul de Activitate al Guvernului conține un șir de propuneri venite din partea CALM. În afară de aceasta, noi așteptăm aprobarea unor legi, inițiativele legislative privind descentralizarea financiară și administrativă, schimbarea modului de partajare a impozitelor deja au fost înregistrate. Trebuie să oferim mai multe posibilități APL ca la nivel local să soluționeze probleme de ordin economic, privind micul business, etc. Vom vedea în perioada imediat următoare dacă aceste inițiative vor fi implementate, în cazul în care nu ne vom opri la jumătăți de măsură, dacă ne dorim cu adevărat să avem progres în acest domeniu. Dacă vor fi realizate aceste măsuri atunci vom cunoaște o schimbare adevărată a acestui sistem.

CALM adesea vorbește despre autonomia financiară a APL. De ce ar fi utilă această autonomie pentru comunitățile mici, unde nu are cine să plătească impozite considerabile, nu există posibilitatea de a crea un buget care să contribuie la dezvoltare sau măcar la întreținerea unor instituții care sunt în subordinea Primăriei?

Viorel Furdui: Atât în satele și orașele mari, cât și în cele mici locuiesc oameni care, potrivit Constituției, au aceleași drepturi la servicii, drumuri bune, lumină, aprovizionare cu apă și canalizare, etc. În domeniul APL există principiul solidarității, ceea ce presupune că comunitățile mai bogate ajută într-un fel sau altul localitățile mai puțin dezvoltate. Practica arată că multe comunități mici au o anumită bază economică, iar unele localități mari pot fi foarte sărace. Totul este relativ atunci când vorbim despre economia comunităților mici sau mari.

Una dintre marile probleme ale RM este că nu folosește potențialul uriaș care există la nivel local

Câte comunități sunt în Republica Moldova, cu excepția Chișinăului, care ar putea să se autofinanțeze?

Viorel Furdui: Problema actuală în Republica Moldova nu constă în faptul că comunitățile sunt mici sau mari, ci în sistemul creat. 99% din comunități, chiar și cele mai mari, nu se pot întreține de sine stătător. Cercetările ne demonstrează că sistemul administrativ de la noi este creat în așa fel încât, practic, nicio comunitate nu poate să se întrețină. De ce? Deoarece la noi s-a păstrat sistemul centralizat al veniturilor și impozitelor și distribuirea acestora pe diverse criterii subiective. În afară de aceasta, indiferent dacă localitatea e mare sau mică, toate APL au mâinile legate și acest potențial care există la nivel local practic nu este utilizat de către stat. Aceasta este una dintre marile probleme ale RM. Am avut strategii foarte bune, cu denumiri impresionante: Lupta cu sărăcia, Satul nostru, etc, dar nimic nu a ajutat deoarece s-a păstrat acest sistem destul de centralizat. **Dacă ne dorim cu adevărat să schimbăm lucrurile, în primul rând trebuie să stabilim prioritățile, iar acest lucru înseamnă să schimbăm sistemul de finanțare, să descentralizăm, să dăm mai multe posibilități APL, inclusiv financiare, mai multe instrumente administrative pe care să le poată utiliza.** Se vorbește mult despre necesitatea de a crea de către APL a locurilor de muncă, de dezvoltare a comunităților. Ce motivație ar avea APL să dezvolte economic comunitatea, dacă niciun leu din impozitul pe venit al persoanelor juridice nu ajunge în bugetele locale? Care ar fi motivația să creeze întreprinderi, locuri de muncă, etc, dacă toți banii se duc la centru și sunt distribuiți după niște criterii incerte, sau în cazul când doar 20% din impozitul pe venit al persoanelor fizice rămâne în majoritatea orașelor, ce fel de motivație au APL?

Cum credeți, noua Guvernare va implementa reforma teritorial-administrativă? Reieșind din cele expuse de DVS înțelegem că are sens să mărim primăriile și regiunile...

Viorel Furdui: CALM are o abordare foarte atentă în privința acestei idei de mărire a comunităților. Cineva poate crede că avem un sistem foarte fărâmițat, dar așa cum am mai spus, indiferent de mărimea comunității – toate au aceleași probleme. Noi studiem cu atenție experiența altor state în domeniul reformei APL. Recent am participat la o conferință unde s-a discutat despre experiența Albaniei, mai devreme a Georgiei și a Letoniei. Concluziile principale sunt că nu trebuie să ne grăbim și că trebuie să avem o abordare foarte serioasă când luăm o asemenea decizie. De exemplu, în Albania au mărit foarte mult comunitățile, dar au uitat să facă descentralizarea, ceea ce a produs un exod masiv al populației. Despre reforma din Georgia ni s-a tot spus că sunt schimbări majore în bine dar, de fapt, îmbunătățirile se atestă în centrele mari, iar zona rurală e practic distrusă. În Republica Moldova mai mult de 50% din populație locuiește în sate și trebuie să fim foarte atenți când decidem cum facem aceste reforme.

Serviciul de Comunicare al CALM

CONTESTAREA ACTELOR ADMINISTRATIVE – SUBIECT DE DISCUȚII ÎNTRE CALM ȘI EXPERTII UE

La 1 octombrie, experții CALM au avut o întâlnire cu reprezentanții proiectului privind suportul Uniunii Europene în procesul de reformare a administrației publice. Subiectul principal al discuției a fost Codul Administrativ al Republicii Moldova, dar și aspecte ce vizează contestarea actelor administrative.

Potrivit CALM, conceptul Codului Administrativ prevede existența unui organ ierarhic superior unde ar putea fi contestate actele administrative individuale, ceea ce la nivel local este problematic de realizat deoarece autoritățile administrației publice locale acționează în baza principiilor autonomiei locale.

Consultanții din partea UE au fost de părere că actele administrative ar trebui prezentate în cadrul unui organ intermediar ierarhic, cum ar fi nivelul II.

Experții CALM au opinat că acest lucru este imposibil întrucât între autoritățile administrației publice locale de nivelul I și nivelul II nu există raporturi de subordonare, acestea activând pe principii de colaborare.

Printre alte subiecte abordate au fost importanța dosarelor administrative, dar și lipsa resurselor umane și financiare pentru a menține aceste dosare. De asemenea, a fost adus în discuție rolul Oficiilor Teritoriale ale Cancelariei de Stat în acest proces deoarece, conform prevederilor Codului Administrativ, părțile de bază sunt autoritatea administrației publice locale și ar trebui să fie cetățeanul.

Părțile au vorbit și despre necesitatea de a modifica legislația, astfel s-a convenit ca schimbul de opinii să continue.

Serviciul de Comunicare al CALM

ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII DE APĂ ÎN MOLDOVA CENTRALĂ SE REALIZEAZĂ CU SUPTORUL MISIUNII KfW ÎN REPUBLICA MOLDOVA

O delegație a Băncii Germane KfW s-a întrunit astăzi, 1 octombrie a.c., la Ialoveni, cu reprezentanții Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Centru pentru a pune în discuție mai multe momente ce țin de implementarea proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”.

Reprezentanții KfW și-au propus astfel să analizeze "Acordul separat" care urmează să fie semnat între ADR Centru și Banca Germană, întru implementarea acestui proiect de infrastructură complex în domeniul aprovizionării cu apă. Proiectul de dezvoltare regională prevede construcția magistralei Chișinău-Strășeni-Călărași care va fi racordată la rețeaua Apă Canal Chișinău pentru a asigura locuitorii raioanelor vizate cu apă potabilă din râul Nistru.

Tot aici, s-a discutat despre "Acordul de implementare" care urmează să fie semnat între ADR Centru și Ministerul Finanțelor din Republica Moldova, în cadrul aceluiași proiect.

Reprezentanții delegației din Germania au comunicat partenerilor din Republica Moldova despre importanța procedurilor de licitație pentru contractarea companiei de consultanță și proiectare, detalii care vor fi discutate mai amănunțit, mâine, 2 octombrie, în cadrul unei ședințe de prelicitație la care vor participa cei 5 operatori economici selectați în urma procedurii de precalificare a companiei care va executa lucrările de proiectare și consultanță.

Proiectul "Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală", este finanțat de Guvernul Federal German prin intermediul KfW, în timp ce ADR Centru reprezintă instituția de implementare a acestuia. Costul proiectului constituie circa 16,5 milioane de euro, dintre care 15 milioane de euro reprezintă grantul acordat de Guvernul Germaniei, iar 1,6 milioane de euro constituie contribuția garantată de Fondul Ecologic Național.

Proiectul este prevăzut pentru o perioadă de 4 ani, timp în care la magistrala care va fi construită vor fi racordați locuitorii orașelor Strășeni și Călărași, iar după realizarea acestei etape, autoritățile publice locale vor identifica surse pentru racordarea tuturor satelor din cele două raioane la magistrala nou construită.

Sursa: www.adrcentru.md

BUGETELE LOCALE VOR FI SUPLINITE ȘI DIN IMPOZIT PE VENITUL PERSOANELOR JURIDICE

În veniturile bugetelor satelor (comunelor) și orașelor (municipiilor), cu excepția municipiilor-reședință de raion, ar putea fi incluse defalcările de la impozitul pe venit al persoanelor fizice în mărime de 100% din volumul colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective. În prezent, potrivit art.5 al Legii privind finanțele publice locale, la aceste venituri se atribuie 75% din volumul total colectat al impozitului indicat.

În Parlament este înregistrată o [inițiativă legislativă](#) ce prevede modificarea Legii privind finanțele publice locale. Documentul are ca scop **fortificarea autonomiei financiare a autorităților publice locale** prin majorarea veniturilor disponibile ale acestora.

Astfel, proiectul prevede **stabilirea a două cote a defalcărilor** din impozitul pe venit al persoanelor fizice, *în mărime de 100% pentru bugetele satelor (comunelor) și orașelor (municipiilor), cu excepția municipiilor-reședință de raion, și în mărime de 50% – pentru bugetele municipiilor-reședință de raion și pentru cele ale mun. Chișinău și Bălți.*

Totodată, se propune *atribuirea a 50% din veniturile colectate din impozitul pe venit ale*

persoanelor juridice în calitate de defalcări pentru bugetele locale, dintre care 25% vor rămâne în bugetul autorității publice locale de nivelul 1 și al bugetului mun. Chișinău și Bălți, iar altele 25% vor constitui sursă de formare a fondului de echilibrare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Autorii mai propun ca transferurile cu destinație generală să fie efectuate din **fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale**, care se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele unităților administrative-teritoriale și 25% din impozitul pe veniturile persoanelor juridice, pe baza datelor din ultimul an pentru care există execuție bugetară definitivă.

Potrivit notei informative, aceste măsuri vor contribui la majorarea veniturilor autorităților publice locale cu **peste 1,9 mld. lei**.

Amintim că, conform datelor pentru nouă luni ale anului curent, la bugetele UAT au fost acumulate 2,8 mld. lei, ceea ce reprezintă o *diminuare cu 10,4 mil. lei* comparativ cu aceeași perioadă a anului 2018.

Sursa: monitorul.fisc.md

CONSILIUL RAIONAL CAHUL ESTE PARTENER ÎNTR-UN PROIECT DE COLABORARE TRANSFRONTALIERĂ

Un proiect transfrontalier în care partener este Consiliul raional Cahul a fost acceptat spre finanțare în cadrul programului de cooperare transfrontalieră România – Republica Moldova 2014 – 2020, comunică ziuadeazi.md.

Proiectul „EthnicCult – promovarea culturii etnografice și a tradițiilor din România și Republica Moldova” a fost aplicat în consorțiu de proiect, care cuprinde: Muzeul Național de Etnografie și

Istorie Naturală – lider de proiect (aplicant), și partenerii: Consiliul Raional Cahul, Consiliul local Mereni din raionul Anenii Noi și Asociația Culturală a Tradițiilor Populare „Vatra” din România. Proiectul în cauză a fost promovat în ultima etapă de evaluare, clasându-se pe locul întâi, cu un număr maxim de 170 de puncte, fapt despre care Secretariatul Tehnic Comun al programului a informat aplicanții la data de 19 august anul curent.

Proiectul are drept obiectiv promovarea tezaurului cultural la nivel bilateral între România și Republica Moldova prin valorificarea comună a tradițiilor, prin dezvoltarea a șapte obiective de interes cultural, pentru creșterea numărului de turiști în zonă, cu un buget total de 1 mln. 644.910 euro.

Consiliul Raional Cahul, în calitate sa de partener al proiectului, va dispune de un buget de 585.340 de euro, dintre care 526.806 euro constituie un grant de la Uniunea Europeană, iar 58.534 de euro sunt contribuția proprie.

Principalele activități care urmează a fi implementate în cadrul proiectului în raionul Cahul sunt:

- realizarea unui atelier de olărit în Tabăra „Romantica” din satul Moscovei;
- achiziție scenă mobile;
- organizarea unui Târg Transfrontalier al Meșteșugarilor în Cahul;
- desfășurarea unui Festival Cultural la Colibași și a unui Simpozion Cultural la Cahul;
- organizarea unui curs de formare profesională pentru etnografi, oameni de cultură, funcționari din instituții publice cu responsabilități în promovarea culturii locale;
- dezvoltarea unui circuit turistic de promovare a României și a Republicii Moldova;
- crearea unei rețele a instituțiilor culturale care va cuprinde muzee, gospodării tradiționale, ateliere și tabere de creație.

Totodată, trei autorități publice locale de nivelul unu vor implementa investiții în infrastructură. Astfel, Primăria Colibași va dezvolta Muzeul Portului Popular (reabilitarea unui edificiu și amplasarea acestei instituții acolo), având un buget alocat de 100.000 de euro, și va organiza un Festival Cultural.

Primăria Văleni se va ocupa de reabilitarea și dezvoltarea unui Atelier de Țesut și a unei Tabere Meșteșugărești de Vară (bugetul alocat este de 125.000 de euro); cu dezvoltarea unor ateliere meșteșugărești de țesut, împletit fibre naturale și cu promovarea podului de lemn pe Drumul Peștelui; cu organizarea de activități meșteșugărești în cadrul taberei de creație dezvoltată pe malul Gârlei Manolescu (căsuțe de lemn și foișor pentru ateliere); cu pregătirea și editarea unui manual (îndrumar/metodologie) realizat în comun pentru activitățile meșteșugărești (fibre naturale – papură, pănuși, nuiete și țesut). La Pelinei va fi replicată, contra sumei de 60.000 de euro, o Casă Tradițională Moldovenească, urmând să fie creat și un spot video documentar privind fluxul tehnologic.

Sursa: www.ziudeazi.md

FAO OFERĂ MOLDOVEI BANI PENTRU COMBATAREA DEGRADĂRII TERENURILOR AGRICOLE

Proiectul urmărește asigurarea unei gestionări eficiente a terenurilor agricole, astfel încât acestea să ofere servicii ecosistemice esențiale pentru mijloacele de trai ale populației, pentru dezvoltarea locală și națională și pentru sustenabilitatea mediului.

Ministerul Agriculturii anunță că activitățile preconizate includ și introducerea unor practici inovative de agricultură inteligentă pentru climă și gestionarea durabilă a terenurilor la confluența râurilor Nistru-Coghilnic, în Orhei și Rezina. Rezultatele obținute vor fi diseminate în cadrul unor acțiuni de conștientizare a importanței conservării solului și gestionării eficiente a resurselor naturale.

Potrivit documentului de proiect, după utilizarea actuală a terenurilor și practicile de gestionare a solului în zonele cu pante abrupte se înregistrează pierderi de până la 20-30% în fertilitatea solului în urma ploilor torențiale și pierderi anuale de substanțe nutritive cauzate de eroziune care depășesc cu mult reînnoirea prin îngrășămintele.

Majoritatea gospodăriilor agricole sunt deținute de mici proprietari, care au resurse limitate și respectiv sunt mai vulnerabili la incidența calamităților naturale precum seceta sau inundațiile ce deteriorează constant structura solului arabil.

Proiectul s-a discutat în cadrul unei întrevederi oficiale a Ministrului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Georgeta Mincu, cu reprezentanții oficiului central FAO de la Roma, care efectuează o vizită de lucru în țara noastră.

Sursa: <https://agora.md>

REPUBLICA MOLDOVA VA BENEFICIA DE UN SUPTOR BUGETAR DE 3 MILIOANE DE DOLARI

Republica Moldova va beneficia de un suport bugetar suplimentar de 3 milioane de dolari, ca urmare a modificării Acordului de Finanțare între Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare și a Acordului de Împrumut între Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care sprijină reforma Guvernului de la Chișinău, în administrarea fiscală. Un proiect de lege în acest sens a fost adoptat de Parlament în două lecturi, transmite IPN.

Ministerul Finanțelor precizează într-un comunicat de presă că a fost luată decizia de restructurare a proiectului prin amendarea acordurilor. Prin prisma amendamentelor care au fost semnate pe 2 august, la Chișinău, componentele proiectului se restructurează prin revizuirea sumelor acordate realizării fiecărei componente a proiectului și prin introducerea unei noi componente. Este vorba de finanțarea în bază de rezultate – responsabilă de realizarea acțiunilor pentru a susține politicile fiscale, reforma administrării fiscale și dezvoltarea operațională a acesteia, fără a impacta aranjamentele de management financiar al proiectului negociate anterior.

„Este important de menționat că pe parcursul anilor 2017-2019, Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat au reușit realizarea acțiunilor propuse prin prisma competenței respective, ca urmare a beneficiii de asistență tehnică oferită de partenerii externi, ceea ce a făcut posibilă economisirea resurselor financiare în sumă de circa 3 milioane de dolari și respectiv,

redistribuirea acestora ca suport bugetar”, a declarat ministrul finanțelor, Natalia Gavrilița, de la tribuna Parlamentului.

Amendamentele propuse au ca obiectiv sporirea performanței proiectului și asigurarea obiectivelor de dezvoltare, precum și a alinia mai bine proiectul la activitățile curente de modernizare fiscală a Serviciului Fiscal de Stat, inclusiv prin modernizarea infrastructurii sistemului IT al instituției. Astfel, va fi acordat suport pentru achiziția și instalarea unui sistem integrat de administrare fiscală, inclusiv furnizarea de hardware și software relevante și organizarea instruirilor, instrumente de raportare managerială și gestionare a documentelor.

Acordul de finanțare între Moldova și AID și Acordul de Împrumut între Moldova și BIRD au intrat în vigoare la 16 decembrie 2016 și reprezintă tratate care sprijină programul de reformă al Guvernului prin finanțarea proiectului de modernizare a administrării fiscale. Acordul de finanțare cu AID prevede contractarea unui împrumut în sumă de 5,3 milioane de drepturi speciale de tragere (DST), iar Acordul de împrumut cu BIRD –12,58 milioane de dolari.

Sursa: <https://www.ipn.md>

ÎNCEPE CONCURSUL PENTRU CAPITALA TINERETULUI ÎN 2020

Autoritățile locale de nivelul întâi din Republica Moldova și municipiile clasificate ca autorități ale administrației publice locale de nivelul doi sunt chemate să dezvolte programe de tineret și să participe la concursul „Capitala Tineretului 2020”. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a dat startul procesului de colectare a dosarelor pentru ediția a X-a a concursului. Nu se pot înscrie în

concurs localitățile din municipiul Chișinău și cele ce au deținut acest titlu în 2019, 2018 și 2017, transmite IPN.

Secretarul de stat al MECC, Adrian Băluțel, a spus, în cadrul unei conferințe de presă, că în localitatea care va fi selectată câștigătoare, pe parcursul anului vor fi implementate mai multe activitățile de tineret. Pentru a câștiga titlul „Capitala Tineretului” localitățile trebuie să reînvie consiliile locale, raionale de tineret și să arate că susțin organizațiile de tineret. De asemenea, trebuie să demonstreze o alocare mai mare a resurselor financiare pentru tinerii din localitate și pentru activitățile de tineret.

Svetlana Savițchi, consultant în Direcția tineret din cadrul MECC, a spus că localitatea câștigătoare va primi un milion de lei. „Punem accentul pe mobilizare la nivel local pentru a participa la programul dat și pe cât de relevante sunt acțiunile din acel program, în concordanță cu politica sectorului de tineret”, a spus Svetlana Savițchi.

Dosarul de participare se va depune până pe 8 noiembrie, ora 17.00, la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și va fi dublat la adresa de e-mail: tineret@mecc.gov.md.

În 2019, „Capitala Tineretului” a fost satul Costești, Ialoveni.

Sursa: <https://www.ipn.md>

DOUĂ PARCĂRI GRATUITE, AMENAJATE ÎN SECTORUL CENTRU AL CAPITALEI

Șoferii își vor putea parca gratuit mașinile pe două spații amenajate în acest sens în sectorul Centru al capitalei. Parcărilor sunt pe adresele: București, 30 (la intersecție cu str. Bulgară) și strada Testemițanu, 31 (în zona Spitalului Republican). Șoferii își vor putea lăsa automobilele pe timp de zi, între orele 07.00 și 19.00, transmite IPN.

Spațiul din strada București aparține Ministerului Afacerilor Interne și a fost lăsat în paragină încă în anul 2008. Secretarul de stat, Ianuș Erhan, a declarat în cadrul unei conferințe de presă, locul amenajat are o capacitate de parcare pentru circa 150 de unități de transport. Cel de-al doilea spațiu, din strada Testemițanu, este lăsat în paragină din anul 2011. Capacitatea parcării amenajate în zonă este pentru 250 de unități de transport.

Ianuș Erhan a menționat că cele două parcări publice sunt extrem de utile pentru persoanele care muncesc în preajmă, pentru că își vor putea lăsa mașina pe durata zilei. În primele zile, la cele două parcări vor fi prezenți inspectorii de patrulare, pentru coordonare. De asemenea, vor fi distribuite pliante informative. Pe parcursul zilei, securitatea va fi asigurată de carabinieri.

Proiectul este inițiat de către MAI, în parteneriat cu Primăria municipiului Chișinău. Primarul interimar, Adrian Talmaci, a declarat că municipalitatea urmează să asigure salubritatea spațiilor de parcare. Potrivit edilului, pentru zona centrală ar fi nevoie de aproximativ patru parcări supraetajate, cu o capacitate de circa o mie de locuri fiecare.

Sursa: <https://www.ipn.md>